

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä elokuuta 2016

678/2016

Laki

oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain (100/2013) 1 luvun 1 §
ja 6 luvun 6 § sekä
lisätään lakiin uusi 1 a luku seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään markkinaoikeuden toimivallasta, asioiden vireilletulosta ja käsittelystä markkinaoikeudessa sekä muutoksenhausta markkinaoikeuden ratkaisuun.

Markkinaoikeudesta säädetään lisäksi tuomioistuinlaissa (673/2016).

1 a luku

Yleiset säännökset asian käsittelystä

1 §

Markkinaoikeuden päätösvaltaisuus

Markkinaoikeus on päätösvaltainen kokoonpanossa, johon kuuluu kolme lainoppinutta jäsentä, jollei jäljempänä toisin säädetä.

2 §

Markkinaoikeuden päätösvaltaisuus patenttiasiaassa

Edellä 1 luvun 4 §:n 1 momentin 1—6 kohdassa mainitussa laissa markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaksi säädetyssä riita- tai hakemusasiassa markkinaoikeus on päätösvaltainen kokoonpanossa, johon kuuluu kolme lainoppinutta jäsentä ja markkinaoikeusinsinööri. Jos asian ratkaiseminen ei edellytä teknistä asiantuntemusta, markkinaoikeus on päätösvaltainen myös kokoonpanossa, johon kuuluu kolme lainoppinutta jäsentä.

Käsiteltäessä 1 momentissa tarkoitettua riita- tai hakemusasiaa sekä muuta riita- tai hakemusasiaa taikka markkinaoikeudellista asiaa yhdessä markkinaoikeus on päätösvaltainen 1 momentissa tarkoitettussa kokoonpanossa.

Asiassa, jossa valitetaan patenttia, hyödyllisyysmallia tai integroidun piirin piirimallia koskevasta Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksestä, markkinaoikeus on päätösvaltainen kokoonpanossa, johon kuuluu lainoppinut jäsen ja markkinaoikeusinsinööri sekä lisäksi toinen markkinaoikeusinsinööri tai tuomioistuinlain 17 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu asiantuntijajäsen. Jos kaikki markkinaoikeusinsinöörit ovat estyneitä osallistumaan asian käsittelyyn, markkinaoikeus on kuitenkin päätösvaltainen kokoonpanossa, johon kuuluu kaksi lainoppinutta jäsentä ja tuomioistuinlain 17 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu asiantuntijajäsen.

3 §

Kahden jäsenen päätösvaltaisuus

Markkinaoikeus on muussa kuin riita- tai hakemusasiassa päätösvaltainen kahden jäsenen kokoonpanossa, jos asian laatu tai laajuus ei edellytä 1 §:ssä tai 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua kokoonpanoa.

Edellä 2 §:n 3 momentissa tarkoitettussa asiassa markkinaoikeus on tällöin päätösvaltainen lainoppineen jäsenen ja markkinaoikeusinsinöörin tai tuomioistuinlain 17 luvun 10 §:n 2 momentissa tarkoitettujen asiantuntijajäsenien kokoonpanossa sekä muussa 1 momentissa tarkoitettussa asiassa kahden lainoppineen jäsenen kokoonpanossa.

Jos kahden jäsenen kokoonpanon jäsenet niin päättävät tai jos he eivät ole ratkaisusta yksimieliset, asia on siirrettävä 1 §:ssä tai 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuun kokoonpanoon.

4 §

Yhden jäsenen päätösvaltaisuus teollis- tai tekijänoikeudellisessa riita- tai hakemusasiassa

Riita- tai hakemusasiassa markkinaoikeudessa on yksi lainoppinut jäsen:

- 1) hakemusasiassa, jonka käsittelyä ei jatketa riita-asian käsittelystä säädettyssä järjestyksessä;
- 2) valmistelussa;
- 3) otettaessa vastaan todistelua pääkäsittelyn ulkopuolella;
- 4) käsiteltäessä erikseen oikeudenkäymiskaaren 7 luvun mukaista turvaamistointia koskevaa asiaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen riita- tai hakemusasian käsittelyä saadaan jatkaa 1 §:ssä taikka 2 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettussa kokoonpanossa, vaikka asia käsittelyn aikana muuttuu sellaiseksi, että se tulisi käsitellä tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettussa kokoonpanossa. Samoin voidaan menetellä, jos samaan oikeudenkäyntiin yhdistetään käsiteltäväksi myöhemmin vireille tullut mainitun momentin mukaisessa kokoonpanossa käsiteltävä asia.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa asiassa markkinaoikeus on päätösvaltainen myös kahden tai kolmen lainoppineen jäsenen kokoonpanossa.

Jos 1 momentissa tarkoitettu asia liittyy 2 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettuun riita-asiaan, markkinaoikeus on kuitenkin päätösvaltainen myös kokoonpanossa, johon 1 tai 3 momentissa säädetyn lisäksi kuuluu myös markkinaoikeusinsinööri.

5 §

Yhden jäsenen päätösvaltaisuus muussa asiassa

Muussa kuin 4 §:ssä tarkoitettussa asiassa markkinaoikeuden lainoppinut jäsen voi yksin:

- 1) päättää valmisteluistunnon, suullisen käsittelyn tai istunnon toimittamisesta ja muista asian valmistelussa tarpeellisista toimenpiteistä sekä toimittaa valmisteluistunnon;
- 2) päättää täytäntöönpanon kieltämistä tai keskeyttämistä koskevasta asiasta taikka muusta täytäntöönpanoa tai vastaavaa väliaikaista toimenpidettä koskevasta asiasta;
- 3) päättää kilpailulain 26 §:n 2 momentissa, 36 §:ssä tai 45 §:n 2 momentissa tarkoitusta asiasta;
- 4) tehdä ratkaisun, jos valitus, hakemus tai esitys peruutetaan taikka asia jätetään tutkimatta tai sillensä, sekä vahvistaa sovinnon;
- 5) päättää oikeusavun myöntämistä, muuttamista tai lakkaamista taikka avustajan määräämistä, hänen määräyksensä peruuttamista tai toisen avustajan määräämistä markkinaoikeudessa koskevasta asiasta;
- 6) päättää oikeusapua saaneelle maksettavista korvauksista sekä avustajalle tulevan palkkion ja korvauksen määräämisestä, omavastuuosuudesta määräämisestä ja oikeusavun saajan vastapuolen korvausvelvollisuudesta;
- 7) edellä tässä momentissa tarkoitettussa asiassa päättää velvollisuudesta korvata oikeudenkäyntikulut ja todistelukustannukset.

Asiassa, jossa valitetaan patenttia, hyödyllisyysmallia tai integroidun piirin piirimallia koskevasta Patentti- ja rekisterihallituksen päätöksestä, markkinaoikeusinsinööri voi yksin päättää valmisteluistunnon tai suullisen käsittelyn toimittamisesta ja muista asian valmistelussa tarpeellisista toimenpiteistä sekä toimittaa valmisteluistunnon. Lisäksi mainitussa asiassa markkinaoikeusinsinööri voi yksin tehdä ratkaisun, jos valitus peruutetaan taikka asia jätetään tutkimatta tai sillensä, sekä tällöin päättää myös velvollisuudesta korvata oikeudenkäyntikulut ja todistelukustannukset.

6 §

Asian kiireelliseksi määräämistä koskeva päätösvaltaisuus

Jäljempänä 6 luvun 6 §:ssä tarkoitetun kiireelliseksi määräämistä koskevan hakemuksen ratkaisee ylituomari tai, jos siihen on aihetta, markkinaoikeustuomari noudattaen markkinaoikeuden työjärjestystä.

7 §

Kokoonpanon puheenjohtaja

Markkinaoikeuden puheenjohtajana toimii ylituomari tai markkinaoikeustuomari.

8 §

Kokoonpano lainoppineen jäsenen ollessa estynyt

Jos 1 §:ssä taikka 2 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettussa kokoonpanossa lainoppineelle jäsenelle on tullut este pääkäsittelyn, suullisen käsittelyn tai istunnon aloittamisen jälkeen, markkinaoikeus on päätösvaltainen, kun lainoppineita jäseniä on vähintään kaksi.

9 §

Kokoonpanon vahventaminen lisäjäsenellä

Edellä 1 ja 2 §:ssä tarkoitettua kokoonpanoa voidaan vahventaa yhdellä lainoppineella jäsenellä, jos sitä asian laadun, laajuuden tai muun syyn vuoksi on pidettävä perusteltuna. Samoin edellytyksin 2 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua kokoonpanoa voidaan vahvistaa toisella markkinaoikeusinsinöörillä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun lisäjäsenen ottamisesta päättää ylituomari.

10 §

Asiantuntijajäsenen osallistuminen kokoukseen

Edellä 1, 2, 4 ja 5 §:ssä tarkoitettuun kokoukseen voi kuulua lisäksi enintään kaksi asiantuntijajäsentä, jos asian laatu sitä edellyttää. Asiantuntijajäsenet eivät kuitenkaan saa muodostaa kokouksen enemmistöä.

Istunnon puheenjohtaja määrää asiantuntijajäsenen osallistumaan asian käsittelyyn markkinaoikeuden työjärjestyksessä tarkemmin määrättyjen perusteiden mukaisesti ottaen huomioon asian käsittelyssä tarvittavan asiantuntemuksen laatu.

11 §

Asian siirtäminen käsiteltäväksi vahvennetussa istunnossa tai täysistunnossa

Lainkäyttöasia voidaan tarpeellisilta osiltaan siirtää käsiteltäväksi vahvennetussa istunnossa tai täysistunnossa, jos asian tai sen osan ratkaisua harkittaessa osoittautuu, että kokouksen ratkaisu poikkeaisi oikeuskäytännössä aikaisemmin omaksutusta kannasta. Myös muutoin periaatteellisesti merkittävä tai laajakantoinen lainkäyttöasia tai sen osa voidaan siirtää käsiteltäväksi vahvennetussa istunnossa tai täysistunnossa.

Asian siirtämisestä täysistuntoon tai vahvennettuun istuntoon päättää ylituomari.

12 §

Vahvennetun istunnon päätösvaltaisuus

Vahvennettu istunto on päätösvaltainen, kun siihen osallistuu seitsemän lainoppinutta jäsentä. Edellä 2 §:ssä tarkoitetussa asiassa vahvennettu istunto on kuitenkin päätösvaltainen, kun siihen osallistuu kuusi lainoppinutta jäsentä ja markkinaoikeusinsinööri.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, vahvennettuun istuntoon voi osallistua enintään kaksi asiantuntijajäsentä, jos asian laatu sitä edellyttää.

Päättyessään lainkäyttöasian siirtämisestä vahvennettuun istuntoon ylituomarin on samalla määrättävä asian käsittelyyn osallistuvat jäsenet ja asiantuntijajäsenet. Asian aikaisempaan käsittelyyn osallistuneet jäsenet ja asiantuntijajäsenet osallistuvat asian käsittelyyn myös vahvennetussa istunnossa.

13 §

Täysistunnon päätösvaltaisuus

Täysistunto on päätösvaltainen, kun siihen osallistuu vähintään kaksi kolmasosaa markkinaoikeuden jäsenistä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, täysistuntoon voi osallistua enintään kaksi asiantuntijajäsentä, jos asian laatu sitä edellyttää.

Päättyessään lainkäyttöasian siirtämisestä täysistunnon käsiteltäväksi ylituomarin on samalla määrättävä asian käsittelyyn osallistuvat asiantuntijajäsenet. Asian aikaisempaan käsittelyyn osallistuneet asessorit ja asiantuntijajäsenet osallistuvat asian käsittelyyn myös täysistunnossa.

14 §

Asian valmistelu ja ratkaiseminen

Asian valmistelusta markkinaoikeudessa vastaa markkinaoikeuden jäsen.

Markkinaoikeuden valmistelija voi osallistua asian valmisteluun noudattaen työjärjestyksestä.

Asia ratkaistaan markkinaoikeudessa istunnossa ilman esittelyä.

678/2016

15 §

Asioiden jakaminen

Asioiden jakamisesta markkinaoikeudessa säädetään tuomioistuinlain 8 luvun 7 ja 8 §:ssä.

6 luku

Erinäiset säännökset

6 §

Oikeudenkäynnin joutuisuus, asioiden käsittelyjärjestys ja asian kiireelliseksi määrääminen

Asiat on käsiteltävä markkinaoikeudessa ilman aiheetonta viivytystä kohtuullisen ajan kuluessa.

Jollei erikseen ole toisin säädetty, asiat käsitellään markkinaoikeudessa niiden vireilletulon järjestyksessä, jollei siitä ole aihetta poiketa ottaen erityisesti huomioon asian käsittelyn kesto, asian laatu ja merkitys asianosaiselle.

Markkinaoikeus voi oikeudenkäynnin osapuolen kirjallisesta hakemuksesta päättää asian määräämisestä kiireelliseksi, jos asian käsittelemiselle ennen muita asioita on erityisen painava syy ottaen huomioon oikeudenkäynnin kesto, asian laatu ja merkitys asianosaiselle sekä muut perusteet kiireelliseksi määräämiselle. Kiireelliseksi määräämistä koskevaan hakemukseen ja sen käsittelyyn markkinaoikeudessa sovelletaan oikeudenkäymiskaaren 19 lukua. Markkinaoikeuden päätösvaltaisuudesta kiireelliseksi määräämistä koskevan hakemuksen ratkaisemisessa säädetään 1 a luvun 6 §:ssä. Asian kiireelliseksi määräämistä koskevaan markkinaoikeuden ratkaisuun ei saa hakea erikseen muutosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Jos muualla lainsäädännössä viitataan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleeseen markkinaoikeudesta annetun lain (99/2013) säännökseen, sen asemesta sovelletaan tämän lain vastaavaa säännöstä.

Helsingissä 25 päivänä elokuuta 2016

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Oikeus- ja työministeri Jari Lindström